

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 15459-30

E M A K E E L E T U N N I

K O N S P E K T

Tartu Linna 35. Lastepäevakodu

6 a. 12. rühm

Kasvataja: Bork, Sirje

Teema: luuletuse õpetamine

H. JÜRISSON "KEVADEKELL"

(H. Jürissoni raamatust
"Kas tunned seda teed")

TUNNI EESMÄRGID:

1. Õpetada luuletust "Kevadekell" (H. Jürisson) lugema selge diktsiooniga, kõlavalt, sisust tuleneva meeleoluga.
2. Uute luulekujundite lahtimõtestamine: "kevadekell", "taevas tõusis tükk maad kõrgemale", "oja läks aasale jooksuma", "katuseräästad kõik üheskoos pirisema" ja nende kasutamisele ergutamine.
3. Pöörata tähelepanu sõnade kõlale, nende kokkugobivusele.
4. Arendada esinemisjulgust.
5. Süvendada täislausega vastamise oskust.
6. Õpetada nägema kevadise looduse ilu ja kasvatada armastust selle vastu.

ETTEVALMISTUS TUNNIKS:

1. Õpin luuletuse pähe.
2. Joonistan luuletust illustreeriva pildi.
3. Valmistan sõnakaardid.
4. Õppekäik "Kevadetunnuseid otsimas".

ORGANISEERIMINE:

1. Rühmaruumi õhutamine.

TUNNI KÄIK:

Lapsed, oleme käinud kevadetunnuseid otsimas, neid vaadeldud ning nendest vestelnud. Milliseid kevade märke me leidsime (teame)? Palun, nimeta!

- (- lumesulamisest voolavad ojad,
- räästad tilguvad,
- päike soojustab,
- taevas on heledam,
- tuul mahedam, pehmem jpm.)

Kuidas saaksime öelda praeguse aastaaja kohta? (varakevad). Varakevad on just nagu ettevalmistus päriskevadele, mis algab märtsikuus ja sellel aastal - 21. märtsil

Kuigi varakevadel pole loodus veel nii ilus, kui siis, kui kõik muutub roheliseks, võime ka nüüd leida selliseid kevadetunnuseid, mis on ilusad ja meile rõõmu valmistavad.

Kes on need inimesed, kes oskavad kevadest kõige ilusamini rääkida ja kirjutada (kirjanikud)? Jaa! Kirjanikud on kirjutanud palju jutte ja luuletusi kevadest. Täna õpetan mina teile ühe luuletuse kevadest, mille on kirjutanud lastekirjanik Helvi Jürisson. Näete, mul on siin raamat, mille Helvi Jürisson on lastele kirjutanud (raamatu "Kas tunned seda teed?" näitmine). Raamatus "Kas tunned seda teed?" on luuletus "Kevadekell". Kuulake, millistest kevadetunnustest on selles luuletuses räägitud!

LUULETUSE ETTELUGEMINE:

Kevadekell tegi tasakesi: "Kill!"
hangest pugest välja lumelill.

Kevadekell käis virgalt tikk-takk -
oja läks aasale jooksuma siksak.

Kevadekell mängis trill-trill-tralle--
taevas tõusis tükk maad kõrgemale.

Kevadekell hakkas korraga tirisema -
katuseräästad kõik üheskoos pirisema.

Kevadekell lõi pimm ja põmm -
pesast ronis välja karujõmm.

Ja oligi kevad käes!

Millistest kevadetunnustest oli selles luuletuses juttu? Et teil paremini meelde tuleks, panen ma siia ka pildi. Selle on joonistanud kunstnik.

* NB! Nõuda täislauset!

Kui lapsed ütlevad oma sõnadega, juhtida tähelepanu: "Kas sul jäi meelde, kuidas luuletaja ütles ilusamini sama asja kohta?"

1. "Lumelill pugest hangest välja"
2. "Oja läks aasale jooksuma"
3. "Taevas tõusis tükk maad kõrgemale"
4. "Katuseräästad hakkasid pirisema"
5. "Karujõmm ronis pesast välja"

* NB! Nende tunnuste nimetamisel ei ole tarvis nõuda kujunditega vastamist, vaid ainult täislausega.

Lapsed, loen teile veelkord luuletuse ette, teie aga kuulake, kuidas helises kevadekell ja püüdke luuletust nüüd juba ka meelde jätta!

LUULETUSE LUGEMINE TEIST KORDA

Lapsed, mis te arvate, milline see kevadekell siis on? (laste vastused). Aga tegelikult ei olegi ju kevadekella olemas. Kuid nii on saanud kirjanik ilusasti öelda kevade tuleku kohta.

Kevad tuleb nagu helistaks kella ja iga helina peale ilmub nähtavale uus kevademärk.

Nüüd tuletage meelde, kuidas

1. kevadekell TEGI?
(kevadekell tegi tasakesi: "Kill!")
2. Mis siis juhtus?
(hangest puges välja lumelill)
3. Kuidas siis kevadekell KÄIS?
(kevadekell käis virgalt tikk-takk)
4. Mis siis läks JOOKSMA?
(oja läks aasale jooksuma siksak)
NB! Mida tähendab - oja läks aasale jooksuma? (ojad hakkasid aasal vulisema)
5. Kuidas siis kevadekell MÄNGIS?
(kevadekell mängis trill-trill-tralle)
6. Mis tõusis pärast seda KÕRGEMALE?
(taevas tõusis tükk maad kõrgemale) Kuidas saame seda väljendit teisiti öelda? Mida see tähendab?
7. Mida siis kevadekell HAKKAS TEGEMA?
(kevadekell hakkas korraga tirisema)
8. Mida katuseräästad hakkasid tegema?
(Katuseräästad kõik üheskoos pirisema) Mida see tähendab?
(nutmist)
9. Ja kuidas see kevadekell siis lõpuks LÕI?
(kevadekell lõi pimm japõmm)
10. Kes RONIS pesast välja?
(pesast ronis välja karumõmm)
11. Mis ongi käes? (ütleme kõik koos)
JA ONGI KEVAD KÄES

VEELKORDNE KASVATAJAPPOOLNE LUULETUSE ESITAMINE

Lapsed, püüdke luuletus juba nüüd päris hästi meelde jätta. Võite koos minuga tasakesi sosinal huuli liigutades kaasa lugeda.

VIRGUTUSMOMENT:

Selle luuletuse lugemisel saame ise toredasti kaasa liikuda.
Tõuske püsti ja tulge minu juurde!

Mina loen häälega, teie võite lugeda kaasa omaette, kuid ilma
hääleta ja tehke kaasa samu liigutusi:

Kevadekell tegi tasakesi: "KILL!"

(kükkis, sõrmega vaikselt toksata maha)

Hangeast PUGES välja lumelill.

(vaikselt tõusta püsti ja sirutada, ringutada)

Kevadekell käis virgalt tikk-takk.

(käed puusal, pea vibutused kõrvale)

Oja läks aasale JOOKSMA siksak.

(kerge jook, käed puusal)

Kevadekell MÄNGIS trill-trill-tralle.

(ühe käega helistada kujuteldavalt kellukest)

Taevas TÕUSIS tükk maad kõrgemale.

(käte- ja kehasirutus üles, vaade üles)

Kevadekell hakkas korraga TIRISEMA

(kahe käega helistada kujuteldavalt kellukest ülal)

Katuseräästad kõik üheskoos PIRISEMA.

(nutmise matkimine)

Kevadekell LÕI pimm ja põmm.

(rusikate tagumine vastakuti)

Pesast RONIS välja karumõmm.

(karukõnd)

JA ONGI KEVAD KÄES

(käte plaksutamine, hüplemine)

LUULETUSE LUGEMINE LASTE POOLT:

Luuletuse esitab üks laps ette tervikuna. Kasvataja aitab,
ka lastel võib lasta öelda ununenud sõna, fraasi või parandada
vea, mitte lubada kohapealt etteütlemist.

Algul lubada lugeda veel 2 julgemal, siis ka veel teistel.
NB! Hinnang anda lugemisele kohe lugemise lõpus, võib kasutada
ka laste abi, arvamusi.

LUULETUSE KINNISTAMINE

Nüüd aga mängime kellamängu. Teeme nii, et tahvlil olev kell ongi kevadekell.

Mina panen tahvlile sõnakaardid, kus on kirjutatud, mida kevadekell tegi. Loe läbi ja otsi laua pealt sõna, mis minu lausega kõlaliselt kokku sobib, nii nagu see luuletuses öeldud oli!

Tahvlil kella kujutis, selle alla asetab kasvataja valgele aluspaberile kirjutatud sõnapaarid kellahelina kohta.

Vastused roosal paberil on laste laual, nendest lapsed valivad õige (enne loevad muidugi tahvlil ülespandud fraasi) ja tõstavad üles, ~~üks~~ üks laps tuleb ning asetab sõna tahvlile.

TEGI TASAKESI: "KILL!"

LUMELILL

KÄIS VIRGALT TIKK-TAKK

SIKSAK

MÄNGIS TRILL-TRILL-TRALLE

KÕRGEMALE

HAKKAS KORRAGA TIRISEMA

PIRISEMA

LÕI PIMM JA PÕMM

KARUMÕMM

NB! Vasted laste laudadel läbisegi!

Nüüd jäi küll luuletus vist kõigile hästi meelde.
Tule loe veel ükskord laste ees! (1 laps).

TUNNI LÕPETAMINE; HINNANG.